

17 december 2023 – Derde Advent

BLIJ MET DE BRUIDEGOM

Jesaja 65, vers 17 t/m 25
Johannes 3, vers 22 t/m 30

Heeft u ook al eens een cromptouce gekocht? De cromptouce was een van de grote succesnummers van de afgelopen maanden: die bijzondere kruising tussen een croissant en een tompouce. 'Cromptouce' is ook een van de meest gezochte termen op internet, wat ons land betreft dan. De Nederlanders hebben afgelopen maanden massaal op dat woord gegoogled. De oorspronkelijke 'uitvinder' van de cromptouce was met al deze aandacht niet zo onverdeeld blij. Natuurlijk was het mooi zo'n succesnummer, maar talloze andere bedrijven gingen er met de winst vandoor door ook die naam te gebruiken die hij had bedacht. Inmiddels mag de naam 'cromptouce' dan ook niet meer gebruikt worden door elke bakker. Ik was zelf rijkelijk laat met het aanschaffen van dat ding, inmiddels heette het bij de Dirkson al een 'Dompouce', met een verwijzing naar de Domstad waar ik vlak naast woon en waar de cromptouce oorspronkelijk vandaan komt.

Waarom begin ik de preek over een cromptouce, zo zult u misschien denken... Nu, ik denk hè dat die bakker die dit fenomeen had gelanceerd, zich wel wat in de situatie van Johannes de Doper zou kunnen verplaatsen. Want wat hebben wij zojuist over Johannes de Doper gelezen? Hij was aan het dopen. Ja, dat was zijn taak. Johannes wist zich door God geroepen om het volk Israël te waarschuwen, om hen tot bezinning en omkeer op te roepen. En die omkeer kreeg concreet gestalte door mensen de doop te laten ondergaan: kopje onder in het water, als teken van algehele reiniging, een nieuwe start. Ook Jezus was deze doop – wonderlijk genoeg – ondergaan. Niet omdat Hij tot inkeer moest komen, maar omdat Hij de weg wilde gaan die Zijn volk moest gaan. Johannes had nog tegengesputterd: 'moet U door mij gedoopt worden, ik zou eigenlijk door U...?'. Maar Jezus was beslist: Hij wilde in alles de weg gaan die Zijn volk had te gaan.

Maar nu is Jezus inmiddels Zelf ook aan het dopen. Of nu ja: Zijn leerlingen zijn in Zijn Naam aan het dopen. En wat gebeurt: Johannes de Doper ziet de belangstelling voor zijn doop afnemen en ziet talloze mensen naar Jezus en Zijn leerlingen gaan om gedoopt te worden. De leerlingen van Johannes vinden dit volkomen ongepast en spreken hun meester erop aan, of hij er niet op een of andere manier werk van moet maken (zoals die bakker in Utrecht er in ieder geval wel werk van had gemaakt), want wie draagt die naam 'Doper' nu oorspronkelijk, toch? Johannes' leerlingen zeggen: 'Rabbi (Meester), Hij Die bij u was aan de overkant van de Jordaan, van Wie u getuigenis gaf, zie, Hij doopt en allen komen bij Hem!' Hoorde u het? Die

leerlingen spreken de Naam van Jezus niet eens uit. 'Hij Die bij u was'. 'Hij daar'... Als je weigert iemands naam uit te spreken, dan zit daar vaak heel wat onder... Maar wat is de reactie van Johannes? Vreugde. Johannes is niet gefrustreerd. Hij is niet boos, omdat iemand anders er met de eer vandoor gaat en dat zijn goedlopende doopzaak minder wordt. Hij ervaart het niet als concurrentie. Totaal niet. Nee, *mijn vreugde*, zo zegt hij zelfs, *is nu helemaal compleet geworden*.

Vandaar dat wij deze Johannes op Derde Adventszondag tegenkomen, 'Zondag Gaudete' zoals deze sinds mensengeheugen in de kerkelijke traditie wordt genoemd. Zondag 'Verheugt u!' De zondag, waarop wij stilstaan bij de vreugde die de komst van Jezus – Zijn advent – ons brengt. Nu, ik wil heel graag met u van Johannes leren wat die bijzondere vreugde is, want ik moet eerlijk zijn: ik ben deze tijd niet zo heel veel met het woordje 'vreugde' bezig. Op zich heb ik persoonlijk een bijzonder goed leven hoor, maar het komt vooral bij mij door alles wat ik op het nieuws zie. Alle zorgen, de problemen die zich opstapelen, de signalen van moedeloosheid en hopeloosheid die uit landen als Oekraïne, Israël en de Gazastrook dagelijks tot ons komen... Ik moet natuurlijk niet gelijk alle stukjes vreugde die er wel zijn laten verpletteren door deze

nieuwsfeiten, maar toch... je kunt er ook niet om heen hè? Afgelopen week vroeg een kennis mij nog wat zij nu op de Kerstkaarten moest schrijven, die zij wilde gaan versturen. Zij schreef meestal iets over 'vrede op aarde', maar dat kon zij nu eigenlijk niet echt uit haar pen krijgen. Nou, dat. Hoe kan Johannes dan zo vol met vreugde zijn, zelfs zeggen dat zijn vreugde nu helemaal compleet is..., terwijl hij op het eerste gezicht gezien genoeg reden had tot een andere gevoelsstemming? Nu, daarom wil ik heel graag van hem leren..., want misschien helpt dat u en mij om ook in deze tijd, juist in deze tijd, de vreugde vast te kunnen houden.

Johannes legt het uit met een heel mooi beeld. Maar eerst zegt hij tegen zijn leerlingen (vers 28): 'ik ben de Christus niet, maar ik ben voor Hem

heen uitgezonden'. Met andere woorden: 'het gaat niet om mij, ook al draag ik de titel 'de Doper'. Ik ben maar een knecht, een wegbereider, een heraut van de koning. Dat bedoelde Johannes misschien ook met die andere woorden die hij daarvoor uitsprak (vers 27): 'een mens kan alleen ontvangen wat hem door de hemel gegeven wordt'. Een mens kan alleen ontvangen wat hem door de hemel gegeven is, met andere woorden: dit is mijn plaats, die ik van God heb ontvangen. Dit plekje mag ik in de maatschappij, in Gods wereld innemen'.

Maar dat klinkt misschien allemaal nog een beetje negatief, op de manier van 'je moet gewoon tevreden zijn met wat je hebt'. 'Het is niet anders'. 'Maak er wat van'. Zo proberen veel mensen volgens mij vaak nog een stukje vreugde in het leven te vinden. Door er maar

Johannes de Doper

gewoon het beste van te maken, er uit te halen wat er nog in zit. Maar dat is volgens de Bijbel veel te minimaal. Daarmee wordt je vreugde echt niet compleet, zoals Johannes op dat moment complete vreugde ervoer. Nee, Johannes kende zijn plek, zo zegt hij in alle bescheidenheid. Maar hij bedoelde meer te zeggen en vandaar het beeld dat hij gebruikt. Johannes zegt (vers 29): 'de bruidegom krijgt de bruid; de vriend van de bruidegom staat te luisteren en is blij dat hij de stem van de bruidegom hoort. *Dat* vervult mij met grote vreugde.' Weet je waarom ik zo bijzonder blij ben? Ik ben de vriend van de bruidegom! Nou, dat wisten alle mensen in die tijd: de vriend van de bruidegom (de beste vriend, de BFF) had bij het huwelijk van zijn vriend een heel belangrijke taak. Hij was ceremoniemeester, maar dat wel op een wat meer uitgebreide manier dan de gemiddelde ceremoniemeester in onze cultuur. De taak van een ceremoniemeester hield meer in dan de een brief bij de huwelijkskaarten mee verzenden met cadeautips en tijdens het bruiloftsfeest zorgen dat de stukjes netjes achter elkaar worden gedaan. De taak van ceremoniemeester in die tijd begon al ruim voor het huwelijk: de vriend moest namens zijn vriend met de aanstaande schoonfamilie gaan onderhandelen over de bruidsschat, die de familie van zijn vriend moest gaan betalen. En daarna was hij verantwoordelijk voor de huwelijksceremonie. Hij regelde het hele feest – en ook dat was wat uitgebreider in die tijd dan bij ons nu. De ceremoniemeester was verantwoordelijk voor de hele gang van zaken, voor heel de plechtigheid, tot aan het moment dat de bruidegom en de bruid na alle feestelijkheden aan elkaar werden gegeven.

Johannes is de vriend van de bruidegom. De vriend van Jezus. *'De vriend van de bruidegom staat te luisteren en is blij dat hij de stem van de bruidegom hoort. Dat vervult mij met grote vreugde.'*, zo zegt Johannes. Die stem van de bruidegom, waar Johannes het over heeft en waar hij zo blij van wordt, dat is de stem van zijn beste vriend die blij is, die lacht en geniet. Maar ook de stem die hem vertelt wat hij moet doen, wat er opgelost moet worden en hoe de bruidegom het graag wil hebben. Het gaat de vriend helemaal om die aanstaande bruidegom. Het gaat Johannes helemaal om Jezus.

Johannes vindt dus zijn vreugde *in Jezus*. Want de vreugde van de bruidegom, dat is zijn vreugde. Het is zoals wat ouders of grootouders vaak zeggen - misschien hebben sommigen van u het ook wel eens gezegd - namelijk 'als mijn kinderen het maar naar hun zin hebben, dan heb ik het ook naar mijn zin'. Nu, dat zeggen de meeste ouders en grootouders volgens mij niet uit slechts toegeeflijkheid: 'ik vind het drie keer niks, maar goed, als zij het maar een beetje leuk hebben.' Nee, als je kind of je kleinkind straalt van blijdschap, dan ga je vanzelf ook stralen toch? ... Want dat komt, dat komt door de band die je dan even met je kind of kleinkind voelt. Een verbinding, een verbondenheid, die je eigenlijk niet met woorden uit kan drukken. Nou, dat is het. Echte vreugde, diep geluk, kan je ervaren in verbondenheid met Jezus. Zo heeft Johannes dat ervaren op dat moment, volgens mij. Maar daar vertellen ook veel andere mensen van in de Bijbel. Heel veel psalmen zingen hun vreugde uit in God. En apostelen, leerlingen van Jezus, die op pad zijn gegaan om het Evangelie verder te brengen en daarbij zoveel

weerstand hebben ondervonden tot gevangenis en zelfs de dood toe, spreken hun vreugde uit die zij hebben in Christus. 'Verheugt u altijd in de Heere', zo schrijft Paulus aan de gemeente van Filippi, terwijl hij op dat moment zelf in de gevangenis zat. Kan je het je voorstellen?

Wat is dat voor een vreugde..., die vreugde in de Heere, die vreugde van Zondag Gaudete?

Het is een vreugde in de Schepper, zo groots en creatief, Die jou het leven heeft gegund en het met jou wil delen.

Het is een vreugde in Hem Die zoveel goeds en moois aan ons op deze aarde heeft gegeven.

Het is de vreugd Zijn geduld en Zijn genade voor eigenwijze mensen zoals wij.

Het is een vreugde, vanwege Zijn liefde die zo diep is gegaan dat Christus die onwaarschijnlijke weg van Bethlehem naar Golgotha is gegaan.

Het is een vreugde in God Die deze wereld door alle afschuwelijke drama's heen wil brengen tot Zijn toekomst, Zijn toekomst vol van hoop, waar Jesaja al van droomde.

Daar, in die verbondenheid met Hem, is echte vreugde te vinden. Hij is de Bruidegom, zo vertelde Johannes. Het gaat dus om Hem. Helemaal om Hem en Zijn bruid natuurlijk.

Iemand heeft eens geschreven dat wij mensen onszelf vaak tekort doen wat betreft vreugde en genieten. De boodschap van de Bijbel is niet dat wij minder moeten genieten en dat wij vooral niet veel moeten willen feesten enzovoort..., de boodschap van de Bijbel is dat wij juist meer zouden moeten genieten en meer vreugde zouden moeten willen. Want vaak proberen wij mensen vreugde te vinden in dingen die ons niet volmaakt gelukkig kunnen maken. Ja, wel een beetje gelukkig hoor. Een leuke vakantie. Een relatie. Een baan. Een huis. Dat is allemaal niet niks! Maar je doet jezelf tekort als het daarbij blijft..., zoek je echte vreugde in God. Hij is de Bron van alle vreugde die er op deze wereld is. Er is vanaf alle eeuwigheid een en al beweging, een eeuwige beweging van vreugde en liefde tussen Vader, Zoon en Heilige Geest. Nu, laat je in die beweging meenemen zoals Johannes de Doper. Wees helemaal op God gericht in je leven, op Jezus, op je Schepper, je Koning, je Redder, je Vriend... en je zult ontdekken dat Zijn vreugde jouw vreugde zal zijn. Zelfs als situaties of momenten die vreugde soms compleet lijken tegen te spreken..., dan breekt soms toch die complete vreugde door, zoals Johannes dat ervoer in tegenstelling tot die gefrustreerde leerlingen van hem.

Voor een vriend van de bruidegom gaat het zo vlak voor de bruiloft maar om één iemand: om de bruidegom. Om wie of wat gaat het op dit moment in uw leven? Is die Bruidegom, Jezus Christus, ook uw focus, uw basis, uw verlangen, uw hoop en toekomst? Ja, ook 'uw hoop en toekomst', want waar een bruidegom is, daar staat een bruiloftsfeest te wachten. Nu, Johannes kon haast niet wachten. Toen hij zag dat steeds meer mensen hem voorbij liepen, richting Jezus, toen temperde zijn blijdschap niet..., nee die werd steeds groter en meer gespannen: nu ging het gebeuren..., God kwam tot Zijn doel, want de mensen gingen richting deze aanstaande Bruidegom. De bruiloftszaal begon al steeds voller te lopen.

Zult u die hoop, die toekomst nooit vergeten? Elke dag zijn wij een dag dicht bij het komende Bruiloftsfeest. Soms lijkt er achter de schermen nog heel wat geregeld te moeten worden, je begrijpt er soms niets van waarom het allemaal zo lang moet duren en waarom het zo moet gaan zoals het gaat... maar op Golgotha heeft langgeleden het definitieve 'ja' van de Bruidegom geklonken: 'het is volbracht!' God laat Zijn feest niet in het water vallen. Zijn belofte van trouw is gedaan op Golgotha. God wil met deze wereld verder. Zijn toekomst met deze wereld komt eraan! En daardoor kunnen wij verder, met hoop en verwachting..., hoewel wij die hoop nu soms slechts zachtjes kunnen stamelen...

Ik hoop dat u iets van die blijdschap van Johannes kunt meemaken. Blijdschap in God. De vreugde van de Bruidegom is de vreugde van Johannes. Daardoor kon Johannes zijn plek innemen in de wereld. Het was niet dat hij zijn plek moest weten, zo ervoer hij het niet. Nee, het was een ereplaats. Want: vriend van de Bruidegom! En echte vrienden, die kunnen samen lachen en blij zijn..., maar ook huilen en de diepste dingen met elkaar delen die je nooit met een ander zou delen..., en ook met elkaar plannen bespreken, verwachtingen, keuzen die je wilt gaan maken aan elkaar voorleggen. Nu, ik hoop dat u en jij ook op zo'n vriend-schappelijke manier met de Bruidegom om zullen gaan. En ik hoop dat het ook in de gemeente een en al om de Bruidegom, onze Vriend, zal gaan en om de voorbereidingen op het aanstaande Bruiloftsfeest. U weet wel: die uitnodigingen verzorgen. Zelf ook een beetje feestelijkheid en verwachting uitstralen enzovoort.

Vanuit deze bijzonder mooie vriendschap en blijdschap zegt Johannes tenslotte ook 'Hij moet meer worden, ik minder'. En daar wil ik nog iets over zeggen, omdat dit iets duidelijk maakt van wat u en ik nu concreet in deze week zouden kunnen doen.

'Hij moet meer worden, ik minder'. Of: 'Hij moet groter worden, ik kleiner.' Weet u: het gaat er ten diepste niet om dat u uzelf moet vernederen en heel klein van jezelf moet denken en negatief over jezelf moet oordelen. De Bijbel vertelt inderdaad hoe klein wij mensjes eigenlijk zijn en dat wij onszelf behoorlijk in de nesten hebben gewerkt met onze gerichtheid op onszelf..., maar het antwoord is niet slechts: je-klein-maken-voor-God. Hoe heilzaam dat ook is. Maar eigenlijk hè, moet het nog kleiner dan dat, namelijk: helemaal loskomen van jezelf. Ik denk dat dat hier gebeurde bij Johannes. Johannes keek niet naar Jezus en voelde zichzelf toen heel klein worden en schuldig en slecht. Ja, dat misschien ook, maar hij voelde vooral blijdschap en geluk *om wie Jezus was!* Johannes' leerlingen waren nog bezig met zijn mogelijk reputatieschade, met de concurrentiestrijd, met groei of terugloop..., maar Johannes was daar helemaal niet mee bezig. Hij voelde zoveel geluk als vriend van deze Bruidegom.

Wat zou er gebeuren als u en ik met diezelfde geluksgevoelens nu de week in zouden gaan? Dat zou een ruimte geven, denkt u ook niet? Dan hoef ik mijzelf niet meer zo nodig waar te maken. ... Dan kan ik met gemak even pas op de plaats maken indien nodig. ... Dan word ik niet boos en gefrustreerd als ik een ander op een voetstuk zie staan, terwijl diegene eigenlijk eens goed onderuit zou moeten gaan. ... Dan kan ik delen van mijn geld en goederen, zonder dat dat mij heel erg

pijn doet. ... Dan wordt mijn behoefte om mensen in hokjes en vakjes te delen, denk ik ook een stuk minder. ... Dan praat ik niet gelijk zoveel over mijzelf, maar vraag ik eens naar een ander deze week. ... Dan kan ik zelfs soms genieten van het geluk van een ander, terwijl ik dat zelf misschien moet missen. Omdat ik zo bescheiden, nederig en eenvoudig ben? Misschien, maar vooral: omdat ik zo vol ben van die Bruidegom. Je bent dan losgekomen van mijzelf, omdat je met Hem verbonden bent. ... Als al die frustraties, wedijver, gevoel-dat-ik-tekort-word-gedaan, dat zo ontzettend moeten opkomen voor mijzelf en mijzelf in het centrum zetten... als dat allemaal nu verdwijnt in het stralende licht van die Bruidegom..., dan wordt die blijdschap alleen nog maar groter en dieper. Dan is het een blijdschap diep van binnen, misschien niet altijd zo uitbundig in deze nare tijd, maar wel een blijdschap die niet zomaar opdroogt of afkoelt.

Dit wilde ik met u delen. Ik wens u nog vreugdevolle Adventsweken en straks een vreugdevol Kerstfeest toe. Omdat wij onze ogen dan even sluiten voor de werkelijkheid? Nee, omdat wij onze ogen wijd open hebben, gericht op de Bruidegom... en op Zijn toekomst.

